آرمان ملی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۶۶۱
شنبه
۱۴۰۲•۰۷•۱۵
۲۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ / ۰۷ اکتبر ۲۰۲۳

حسین انصاری‌راد در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

شکست اصلاحات به معنای مرگ اصلاحات نیست

دولت نباید تصمیماتی بگیرد که شرایط زندگی مردم سخت‌تر شود

برای همه اثبات شده برخی مدیران شایسته مدیریت جامعه نیستند

آرمان ملی- احسان انصاری: در حالی که حل مسائل اقتصادی می‌تواند تأثیر زیادی روی میزان مشارکت مردم در انتخابات مجلس آینده بگذارد اما هنوز بهبودی در شرایط اقتصادی و معیشتی دیده نمی‌شود. از سوی دیگر فضای انتخابات مجلس آینده به دلایل مختلف نسبت به انتخابات گذشته متفاوت است و اگر مسئولان به دنبال افزایش میزان مشارکت مردم در انتخابات هستند باید رویکردی در پیش بگیرند که در راستای مطالبات مردم به خصوص در زمینه اقتصادی وسیاسی باشد. «آرمان ملی» در این زمینه با حجت‌الاسلام حسین انصاری‌راد، نماینده سابق مجلس شورای اسلامی گفت‌وگو کرده است. انصاری‌راد معتقد است: «محاسبه‌گری دقیقی در برخی تصمیمات دولت وجود ندارد و به همین دلیل بعضا تصمیماتی که گرفته می‌شود متناسب با شرایط موجود جامعه نیست. امروز ۴۴ سال از پیروزی انقلاب گذشته و ما در طول این سال‌ها تجربیات زیادی در زمینه کشورداری و ارتباط با کشورهای جهان را پشت‌سر گذاشته‌ایم. آیا تکرار برخی اشتباهات گذشته توجیه پذیر است؟ آیا زمان آن فرا نرسیده که در برخی رویکردهایی که در گذشته دنبال می‌کردیم تجدیدنظر کنیم؟ امروز کشور را اقلیتی مدیریت می‌کند که متناسب با دغدغه‌های اکثریت جامعه نیست. در گذشته اصلاح‌طلبان نیز در این زمینه نقش داشتند اما شرایط به شکلی پیش رفته که در شرایط کنونی اصلاح‌طلبان نیز دچار ضعف شده‌اند.» در ادامه ماحصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

یکی از مسائلی که می‌تواند به افزایش میزان مشارکت در انتخابات مجلس آینده کمک کند بهبود وضعیت اقتصادی مردم است. دولت به چه میزان در ماه‌های منتهی به انتخابات به این امر اهتمام داشته است؟

مشکلات اقتصادی که امروز در جامعه وجود دارد زیبنده مردم ایران و مسئولان کشور نیست. اینکه دولت چه زمانی تصمیم بگیرد چه اقدامی را انجام بدهد در پیامدهای بعدی آن تأثیرگذار است. به همین دلیل من معتقدم در شرایطی که مردم با چالش‌های مهم اقتصادی مواجه هستند تصمیماتی که شرایط را برای آنها سخت‌تر کند اشتباه است و باید به زمان دیگری موکول شود. هنوز وضعیت برجام مشخص نیست. ما باید به تجربیات گذشته به‌خصوص در دی‌ماه ۹۶ و آبان ۹۸ و پائیز ۱۴۰۱ توجه داشته باشیم. در این تجربیات آسیب‌های زیادی به کشور و مردم وارد شد و شرایطی در کشور پیش آمد که خوشایند نبود. به همین دلیل دولت نباید در مسیری حرکت کند که اتفاقات ناگوار گذشته دوباره برای مردم تداعی شود. اقتصاد علمی است که نیازمند دوراندیشی و محاسبه‌گری است. امروز مطالبه اصلی مردم از دولت کاهش نرخ تورم و کنترل گرانی هاست. درنتیجه دولت باید در راستای خواسته‌ای مردم حرکت کند و نه اینکه تصمیمی بگیرد که گرانی‌ها را بیشتر کند و مردم را با مشکلات بیشتری مواجه کند. نکته دیگری که در این زمینه وجود دارد مشکلاتی است که ما هنوز در عرصه بین‌المللی و منطقه‌ای با آن مواجه هستیم و دولت باید هرچه زودتر در این زمینه اقدامات لازم را انجام دهد. ما مشاهده می‌کنیم که کشورهای غربی و آمریکا نیز در برخی زمینه‌ها از خود انعطاف نشان می‌دهند تا چالش‌های بین ایران و غرب از بین برود. به نظر من دولت باید از این فرصت‌ها برای کاهش تنش‌ها و هم‌افزایی بیشتر استفاده کند تا ایران بتواند در عرصه بین‌المللی و اقتصادی جایگاه خود را ارتقا بدهد. برخی تصمیماتی که دولت در شرایط کنونی گرفته علاوه بر اینکه فشار زندگی بر مردم را افزایش داده به همان میزان فشار به دولتمردان را نیز افزایش داده است.

چرا چنین اتفاقی رخ داده است؟

به‌هرحال هنگامی که فشار زندگی روی مردم افزایش پیدا می‌کند مطالبات از دولت نیز افزایش می‌یابد و به همین دلیل دولت مجبور است برای پاسخگویی به مردم تلاش بیشتری از خود نشان بدهد. واقعیت این است که مردم از وضعیت اقتصادی موجود رضایت ندارند و این نارضایتی را به‌خوبی می‌توان در سطح جامعه مشاهده کرد. در چنین شرایطی فشار اقتصادی روی جنبه‌های دیگربار شده و نارضایتی‌ها را تشدید می‌کند. در شرایط کنونی کارگران و کارمندان در شرایط سخت اقتصادی قرار دارند و دستمزدی که دریافت می‌کنند پاسخگوی مخارج زندگی آنها نیست.

در کنار این قشر از جامعه افرادی حضور دارند که بیکار هستند و هیچ شغلی ندارند. سؤال اینجاست که دولت چه برنامه‌ای برای این افراد جامعه دارد؟ من معتقدم محاسبه‌گری دقیقی در برخی تصمیمات وجود ندارد و به همین دلیل تصمیماتی که گرفته می‌شود متناسب با شرایط موجود جامعه نیست. امروز ۴۴ سال از پیروزی انقلاب گذشته و ما در طول این سال‌ها تجربیات زیادی در زمینه کشورداری و ارتباط با کشورهای جهان را پشت‌سر گذاشته‌ایم. تکرار برخی اشتباهات گذشته توجیه پذیر نیست. آیا زمان آن فرانرسیده که در برخی رویکردهایی که در گذشته دنبال می‌کردیم تجدیدنظر کنیم؟ امروز کشور را اقلیتی مدیریت می‌کند که متناسب با دغدغه‌های اکثریت جامعه نیست. در گذشته اصلاح‌طلبان نیز در این زمینه نقش داشتند، اما شرایط به شکلی پیش رفته که در شرایط کنونی اصلاح‌طلبان نیز دچار ضعف شده‌اند. ما در حدود نیم‌قرن تجربه حکومت‌داری در جمهوری اسلامی داریم. این در حالی است که برخی سیاست‌ها جواب نداده‌اند و ادامه دادن این سیاست‌ها به نفع کشور نخواهد بود. دولت باید این شرایط را درک کند و از سیاست‌هایی پیروی نکند که در گذشته تجربه‌شده و به نتیجه نرسیده است.

منظور شما چه سیاست‌هایی است؟

ما در گذشته در برخی سیاست‌های خود اشتباه کرده‌ایم. همه دولت‌ها در دوران خود اشتباهاتی دارند و این وضعیت طبیعی است. با این وجود نکته مهم این است که باید درک کنیم و بپذیریم که در برخی زمینه‌ها اشتباه کرده‌ایم تا بتوانیم آن را اصلاح کنیم. ایران دارای منابع متعدد طبیعی و سرمایه عظیم انسانی است و کشور فقیری به شمار نمی‌رود. در نتیجه وضعیت زندگی مردم ثروتمندی مانند ایران نباید چنین باشد که به‌سختی دغدغه‌های معیشتی خود را مرتفع کنند. نکته دیگر اینکه برای همه ما اثبات‌شده که برخی از مدیران شایسته مدیریت نیستند و نباید در چرخه مدیریت حضور داشته باشند. این‌گونه مدیران تنها به منافع فردی خود فکر می‌کنند و منافع ملی را فدای منافع فردی می‌کنند. با این وجود همچنان مشاهده می‌کنیم برخی از این مدیران در جایگاه خود باقی‌مانده‌اند و حتی ارتقا نیز پیدا کرده‌اند. بدون تردید یکی از سیاست‌های ورشکسته که دولت سیزدهم نباید آن را دنبال کند استفاده از مدیران ناکارآمد است. دولت باید در این زمینه اهتمام جدی از خود نشان بدهد و از کسانی در مدیریت کشور استفاده کند که از توانایی لازم برای حل مشکلات مردم برخوردار باشند. من هیچ‌گونه عقلانیتی در ادامه این سیاست‌های ورشکسته مشاهده نمی‌کنم و معتقدم این سیاست‌ها باید کنار گذاشته شود. من همواره به دنبال ثبات و استحکام نظام بوده و هستم و دغدغه‌هایی که مطرح می‌کنم به دلیل دلسوزی و از سر خیرخواهی است. نباید اقداماتی صورت بگیرد که کشورهای دیگر ایران را به‌عنوان دشمن خود قلمداد کنند. این وضعیت هم در منطقه و هم در عرصه بین‌المللی باید مورد توجه قرار بگیرد. ضرورتی برای ادامه سیاست‌های ورشکسته وجود ندارد و زمینه نیز برای دولت فراهم است که در این رویه تغییر ایجاد کند و درمسیری حرکت کند که درنهایت به سود منافع ملی تمام شود.

> **اقتصاد علمی است که نیازمند دوراندیشی و محاسبه‌گری است. امروز مطالبه اصلی مردم از دولت کاهش نرخ تورم و کنترل‌گرانی‌هاست. در نتیجه دولت باید در راستای خواسته‌ای مردم حرکت کند و نه اینکه تصمیمی بگیرد که گرانی‌ها را بیشتر کند و مردم را با مشکلات بیشتری مواجه کند. نکته دیگری که در این زمینه وجود دارد مشکلاتی است که ما هنوز در عرصه بین‌المللی و منطقه‌ای با آن مواجه هستیم و دولت باید هرچه زودتر در این زمینه اقدامات لازم را انجام دهد**

در ماه‌های باقی مانده تا انتخابات چه اقداماتی می‌توان انجام داد که شرایط تغییر کند؟

تصمیم‌گیران جامعه باید این نکته را در نظر داشته باشند که شرایط کشور به شکلی است که همه دلسوزان و نخبگان باید در صحنه حضور داشته باشند. این وضعیت درباره اصلاح‌طلبان نیز وجود دارد. در انتخابات گذشته اصلاح‌طلبان علی رغم محدودیت‌های زیادی که برای آنها به وجود می‌آمد صحنه را ترک نمی‌کردند. شاید به همین دلیل نیز پایگاه اجتماعی اصلاح طلبان ریزش پیدا کرد. با این وجود شرایط انتخابات آینده متفاوت است و باید شرایطی فراهم شود که اصلاح‌طلبان با همه ظرفیت‌های خود در یک انتخابات رقابتی شرکت کنند. در غیر این صورت پاسخی برای بدنه اجتماعی خود و مردم نخواهند داشت. نکته مهم این است که شکست اصلاحات به معنای این نیست که اصلاح طلبی در ایران مرده و بلکه اصلاح طلبی همچنان زنده است و راهی به جز اصلاحاتی در کشور وجود دارد، نیست. این اصلاح‌طلبی نیز توسط خود مردم و از درون کشور مطالبه خواهد شد. حاکمیت نیز باید این اصلاحات را بپذیرند و اگر می‌خواهند تحولات در کشور به صورت مسالمت‌آمیز باشد باید اصلاحات و نیاز به اصلاح را بپذیرد. این اصلاحات نیز باید به تدریج صورت بگیرد به شکلی که نظم کشور به هم نخورد. در چنین شرایطی اصلاحات می‌تواند مسیر آینده کشور را مشخص کند. در اصل اول قانون اساسی به رأی و نقش مردم در تعیین سرنوشت خود استناد شده است. مشروعیت همه نهادهای نظام و از جمله دولت، مجلس و شوراها با رأی مردم است. حضرت امام(ره) از ابتدای تشکیل نهضت به آرای مردم تکیه کردند و همواره آرای مردم را برهر چیزی ارجح می‌دانستند. حضرت امام (ره)در جایی عنوان می‌کنند: «شنیده‌ام در دانشگاه بعضی از اشخاص رفته‌اند گفته‌اند که دخالت در انتخابات، دخالت در سیاست است و این حق مجتهدین است. تا حالا می‌گفتند که مجتهدین در سیاست نباید دخالت بکنند، این منافی با حق مجتهدین است... آنجا شکست خورده‌اند حالا عکسش را دارند می‌گویند... هر دویش غلط است... این یک توطئه‌ای است که می‌خواهند همان طوری که در صدها سال توطئه‌شان این بود که باید روحانیون و مذهب از سیاست جدا باشد و استفاده‌های زیاد کردند و ما ضررهای زیاد از این بردیم... حالا دیدند آن شکست خورد، یک نقشه دیگر کشیدند و آن این است که انتخابات حق مجتهدین است... دانشگاهی‌ها بدانند این را که همان طوری که یک مجتهد در سرنوشت خودش باید دخالت کند، یک دانشجوی جوان هم باید در سرنوشت خودش دخالت کند... این یک توطئه‌ای است برای اینکه شما جوان‌ها را مأیوس کنند.» در نتیجه رویکردی نخبگان و کارشناسان را در چرخه انتخابات خارج کند برخلاف منویات حضرت امام(ره) است.

> **واقعیت این است که مردم از وضعیت اقتصادی موجود رضایت ندارند و این نارضایتی را به‌خوبی می‌توان در سطح جامعه مشاهده کرد. در چنین شرایطی فشار اقتصادی روی جنبه‌های دیگر بار شده و نارضایتی‌ها را تشدید می‌کند. در شرایط کنونی کارگران و کارمندان در شرایط سخت اقتصادی قرار دارند و دستمزدی که دریافت می‌کنند پاسخگوی مخارج زندگی آنها نیست.**
> **در کنار این قشر از جامعه افرادی حضور دارند که بیکار هستند و هیچ شغلی ندارند. سؤال اینجاست که دولت چه برنامه‌ای برای این افراد جامعه دارد؟ من معتقدم محاسبه‌گری دقیقی در برخی تصمیمات وجود ندارد و به همین دلیل تصمیماتی که گرفته می‌شود متناسب با شرایط موجود جامعه نیست**

یادداشت

مخمصه قفقاز!

صابر گل‌عنبری
کارشناس مسائل بین‌الملل

قفقاز جنوبی تحولات ژئوپلیتیک بسیار سترگ و پرپیامدی را تجربه می‌کند که می‌رود جغرافیای سیاسی این منطقه را دستخوش تغییرات بنیادینی کند. هدف عمده علی‌اف پس از رسیدن به قدرت (۲۰۰۳) جبران شکست سختی بود که پدرش در دهه ۹۰ میلادی در قره‌باغ از ارمنستان متحمل شد. آنچه بیشتر علی‌اف را وسوسه کرد، برآمدن ترکیهِ اردوغان بود که رویکرد نوعثمانی‌گری مذهبی و ناسیونالیستی در سیاست خارجی با هدف احیای نفوذ ترکیه در حوزه عربی اسلامی در خاورمیانه و شمال آفریقا و توام با آن گسترش نفوذ در در قفقاز و آسیای مرکزی را در پیش گرفت. از نظر علی‌اف همراهی ترکیه به تنهایی کافی نبود، بلکه با درک الزامات مداخله تلاویو در پرونده‌های منطقه‌ای برای غربی‌ها و آن هم با هدف کنترل پیامدهای جهانی راه‌اندازی جنگ در قفقاز جنوبی و بالا بردن توان نظامی خود، مناسبات با اسرائیل را در این ۲دهه کاملا عمق بخشید. تلاویو نیز با وجود روابطش با ارمنستان، کلید نفوذ در قفقاز جنوبی در مرزهای ایران را کمک به آذربایجان می‌دانست. در سایه چنین تحولات نرم مستمری در ژئوپلیتیک قفقاز طی ۲ دهه اخیر که با نوعی اغماض روسی معطوف به تلاش برای جذب ترکیه و نقش‌آفرینی راکد ایران همراه بود، آذربایجان سه سال پیش فرصت را برای آغاز جنگ بازپس گیری قره باغ مناسب دید که طی آن بخشی از آن را پس گرفت و در آتش بسی با میانجیگری روسیه نیز، ایروان به عقب نشینی از مناطق دیگری مجبور شد. همین جنگ و نتایج آن تحولات مهمی را در ژئوپلیتیک منطقه کلید زد که اخیرا با عملیات چند روزه آذربایجان و فروپاشی حکومت آرتساخ وارد مرحله دیگری شد. سخت اشتباه است که تحولات پرپیامد قفقاز جنوبی را تنها در بازگشت قره باغ به آذربایجان خلاصه کرد، بلکه این مهم به شکلی محقق شده که در حال دگرگونی موازنه قوا در این منطقه به نفع مثلث جدید ترکیه، اسرائیل و آمریکا (غرب و ناتو) و به زیان دو بازیگر سنتی ایران و روسیه است. بخشی از تحولات کنونی در این منطقه برآمد محاسبات اشتباه مسکو است که در نتیجه آن تن به نوعی «تبانی» علیه ارمنستانی داد که با آن پیمان دفاعی داشت. گویا پوتین تصور می‌کرد که ایروان انتخابی جز روسیه ندارد و از این رو، با اهداف خاصی امتیازدهی به باکو و آنکارا را گسترش داد. البته نوعی بی‌اعتمادی میان پوتین و پاشینیان نیز بی‌تاثیر نبود که آن هم معطوف به نوعی گرایش پاشینیان به غرب از ۲۰۱۸ بود که محاسبات اشتباه روسیه و تنها گذاشتن ایروان در سه سال اخیر، آن را تعمیق کرد؛ تا جایی که مسکو ناخواسته پای ناتو را به قفقاز جنوبی باز کرد که در رزمایش اخیر آمریکا و ارمنستان نمود داشت، همچنین پیوستن اخیر ایروان به دیوان لاهه که پوتین را تحت تعقیب قرار داده، نزدیکی به غرب و دوری از روسیه را وارد مرحله تازه‌ای کرد. این خود، از پس رفت نفوذ روسیه در قفقاز نشان دارد و زمینه را برای حضور ناتو مساعدتر می‌کند. این اتفاق در آسیای‌میانه نیز به شکلی دیگر در حال وقوع است و نشست اخیر صدر اعظم آلمان با رهبران پنج کشور قزاقستان، قرقیزستان، ازبکستان، ترکمنستان و تاجیکستان و بیانیه مشترک آنها درباره لزوم رعایت تحریم‌های جهانی علیه روسیه خود موید این مدعاست. نزدیکی ارمنستان به غرب و کشاندن پای آمریکا و ناتو به قفقاز برونداد نوعی نومیدی ایروان از ایران هم هست که شکل سیاست‌ورزی راکد آن در این چند دهه در این منطقه نه خوشایند باکو بود و نه ایروان و در نتیجه هر دو ناراضی بودند. امروز هم وضع به گونه‌ای است که ایران از یک سو با متغیر اسرائیلی در آذربایجان مواجه است که تمام عزم خود را برای فروکاست موقعیت ایران در قفقاز به کار می‌بندد و از دیگر سو با متغیر آمریکایی و ناتو در ارمنستان روبه‌رو است که هر چند اولویت آن‌ها مقابله با نفوذ روسیه است، اما تضعیف موقعیت ژپوپلیتیکی ایران نیز در دستور کار است. برخی ناظران، ورود آمریکا به مناقشه قفقاز را در قالب همپوشانی منافع با ایران می‌بینند، اما این نگاه چندان عمیق به نظر نمی‌رسد. پیشگیری از ایجاد کریدور زنگزور که اولویت راهبردی تهران است، جایگاه چندانی در سیاست تعریف شده آمریکا در قفقاز ندارد. حتی بعید نیست که آمریکا در آینده با هدف همراه کردن آذربایجان با راهبرد منطقه‌ای خود و در نتیجه لابی‌گری اسرائیل در جهت اقناع ارمنستان به احداث این دالان زمینی حرکت کند. به هر حال، فعلا منتفع نخست تحولات قفقاز رقیب سنتی ایران در منطقه یعنی ترکیه است که به جد به دنبال اتصال به آسیای میانه از طریق ایجاد کریدور زنگزور است. با توجه به انعطاف‌پذیری بالای سیاست خارجی ترکیه، هیچ بعید نیست که آنکارا با نزدیک شدن به ایروان، هم آن را به احداث این کریدور قانع کند و هم مناقشه تاریخی ارمنی ترکی را به نوعی حل و فصل کند.

دریچه

محمدجواد جمالی نوبندگانی:

اصلاح‌طلبان چاره‌ای جز شرکت در انتخابات ندارند

اصلاح‌طلبان رادیکال بر طبل تحریم و قهر از صندوق رأی می‌کوبند اما عقلای این جریان تنها راه پیش‌روی این جریان سیاسی را مشارکت در انتخابات می‌دانند. در این خصوص یک نماینده پیشین مجلس درباره راه‌های پیش‌روی اصلاح‌طلبان برای سیاست‌ورزی گفت: هر جریان سیاسی در چارچوب قوانین کشور برای کسب کرسی‌های قدرت تلاش می‌کند تا پیشنهادهایی را که برای حل مشکلات یا پاسخ به خواسته‌های مردم در ذهن دارد عملیاتی کند. محمدجواد جمالی نوبندگانی با بیان اینکه حضور در صحنه انتخابات دو وجه دارد شکست و پیروزی، افزود: اگر حتی یک جریان سیاسی در انتخابات شکست بخورد، برایش یک فضای سیاسی باز می‌شود، چراکه حرف، پیشنهاد و برنامه‌اش را نزد افکار عمومی تشریح کرده و این می‌تواند برایش در آینده یک ظرفیت سیاسی و اجتماعی ایجاد کند. این فعال سیاسی با بیان اینکه نیروهای جریان اصلاحات چاره‌ای جز شرکت در انتخابات ندارند، اظهار کرد: هر چند نقدهایی به مسئولان کشور وجود دارد ولی قهر از صندوق رأی و تحریم انتخابات، معنا و مفهوم فعالیت در خارج از کانال‌ها و نظام قانونی کشور را به ذهن متبادر می‌کند.

نگـــره

خاورمیانه در حال چه تغییراتی است؟

اخباری که این روزها از خاورمیانه می‌رسد بسیار متنوع، اما پیوسته است. از یکسو خبرهایی مبنی بر تلاش‌های ایالات متحده برای ارتباط عربستان و اسرائیل مطرح می‌شود و از سوی دیگر صحبت از برگزاری مانور نظامی چین و عربستان مطرح است. سیاست‌های تنش‌زدایی تدریجی ایران و ایالات متحده نیز کماکان ادامه دارد. وزارت دفاع چین اعلام کرد که نیروی دریایی این کشور به همراه نیروی دریایی عربستان در ماه آینده یک مانور نظامی مشترک برگزار خواهند کرد. این دومین رزمایش نظامی مشترک چین و عربستان در تاریخ است. این دو کشور در چند سال اخیر به شکل قابل توجهی بر سطح همکاری‌های خود در زمینه‌های مختلف افزوده‌اند. همچنین «هایفا آل سعود» معاون وزیر گردشگری عربستان سعودی تاکید کرد در جهت گسترش گردشگران چینی در عربستان، سطح خدمات شرکت‌های خدمات گردشگری خود را ارتقا می‌دهد و زیرساخت‌های مناسبی برای پرداخت‌های مالی ایجاد کند. در گوشه دیگری از خاورمیانه اما، تلاش‌ها برای افزایش تنش‌زدایی بین ایران و ایالات متحده ادامه دارد. متیو میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا، گفته است، هنوز راهی طولانی در برابر ایران برای بازگشت به برجام قرار دارد. ایران باید قدم‌های بیشتری بردارد. میلر که دوشنبه در کنفرانس خبری روزانه وزارت خارجه ایالات متحده در واشنگتن صحبت می‌کرد، گفت: «آمریکا برای مهار برنامه اتمی ایران خود را به دیپلماسی متعهد می‌داند، ولی ایران هنوز گامی در جهت تنش‌زدایی برنداشته است..» حسین امیرعبدا...یان، وزیر امور خارجه ایران اما، گفته است: «در مسیر دیپلماسی و مذاکره هستیم و به محض اینکه به توافق نزدیک شویم اطلاع‌رسانی می‌کنیم.» وی در بخشی دیگر از سخنان خود در حاشیه جلسه چهارشنبه هیأت دولت، با اشاره به حواشی بازی تیم‌های الاتحاد و سپاهان گفت: «در زمان بازی من و وزیر خارجه عربستان در تماس و ارتباط مستقیم با هم بودیم. روابط تهران و ریاض در مسیر درست خود پیش می‌رود.» مروری بر اخبار منطقه خاورمیانه و سخنان سران کشورها، پرسش‌هایی را ایجاد می‌کند. از جمله اینکه در خاورمیانه چه خبر است و قرار است شاهد کاهش موج تنش‌های منطقه‌ای باشیم یا افزایش تنش‌ها؟

آغاز دوران پرهیز از تنش در خاورمیانه

یک تحلیلگر مسائل بین‌الملل اظهار داشت: من معتقدم خاورمیانه در یک شرایط جدید به سر می‌برد. در این شرایط جدید، خاورمیانه در حال پوست اندازی است. اگر قرار باشد اسم مناسبی برای این دوران انتخاب کنم معتقدم می‌توان نام این دوران را «دوران پرهیز کشورها از تنش» نامید. عبارت دوران پرهیز کشورها از تنش، نشانگر دوران بسیار مهمی است. زیرا منطقه خاورمیانه، منطقه‌ای است که نام آن همواره با تنش و درگیری همراه و همزاد است. حشمت‌ا... فلاحت‌پیشه گفت: به اعتقاد من، اکنون، نوعی عقلانیت در سطح کلان بین اغلب سیاستمداران بیشتر کشورهای خاورمیانه شکل گرفته که سعی می‌کنند تحت هر شرایطی از تنش دور شوند؛ بنابراین می‌بینیم که بسیاری از ساز و کارهایی که شکل می‌گیرد ساز و کارهایی است که با هدف تنظیم برخی مناسبات اقتصادی و همکاری‌های دسته‌جمعی ایجاد می‌شود. شرایط خاورمیانه به شکلی است که کشورها تا حد امکان سعی دارند تنش‌های کهنه خود را نیز کنار بگذارند. رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس دهم بیان کرد: نمونه این شرایط را بین عربستان و اسرائیل می‌بینم. شرایط عربستان بسیار خاص است. رهبران مذهبی مکه و مدینه در عربستان سعودی، همواره خود را داخل چالش دینی با یهودیان می‌دانستند، اما اکنون عملا سکوت اختیار کرده‌اند تا طرح شاهزاده سعودی پیش رفته و تنش‌زدایی با اسرائیل موفق باشد. دلیل این تغییر رویکرد کشورهای خاورمیانه این است که این کشورها می‌دانند فرصت‌های زیادی را در جریان تنش‌ها از دست داده‌اند و بیش از این نمی‌توانند کشورهای خود را در تنش نگه داشته و حفظ کنند و لذا، همه کشورهای منطقه، سیاست به صفر رساندن تنش‌ها را دنبال می‌کنند. وی عنوان کرد: همچنین ما شاهد بودیم که عربستان این سیاست تنش‌زدایی را در قبال ایران نیز در پیش می‌گیرد. در دنیای امروز، آن چه منجر به ارتقای جایگاه دولت‌ها می‌شود، دور بودن آن‌ها از تنش است. برای مثال حتی برای چین نیز مهم است با عربستانی وارد تعامل شود که بتواند نقش محوری در ایجاد برنامه مشترک ۵۰۰ میلیارد دلاری بازی کند. درواقع عربستان سعودی با موفقیت، کشورهای منطقه را به سمتی سوق داده که برای استفاده بهینه از فرصت‌های اقتصادی حرکت کنند." این تحلیلگر سیاسی بیان کرد: پوست اندازی کشورهای خاورمیانه، بر اساس اصل تنش‌زدایی یا به حداقل رساندن تنش‌ها در حال انجام است. البته معنای این موضوع این نیست که کشورها، دیگر هیچگونه تنشی را نداشته باشند، بلکه همه تنش‌ها را تحدید کرده‌اند. به عبارت دیگر، اجازه نمی‌دهند تنش‌های تاریخی مانع استفاده از فرصت‌های روز آن‌ها باشد. بنابراین، می‌بینیم که اتفاقاتی رخ می‌دهد که در نوع خود غافلگیر کننده است. مثل تنش‌زدایی بین اسرائیل و برخی از کشورهای منطقه و حتی حرکت عربستان به سمت اسرائیل. برخی قدرت‌های منطقه که در هژمونی بین‌المللی با یکدیگر چالش دارند، بر اساس اصل پرهیز از تنش، در منطقه خاورمیانه رفتاری متفاوت در پیش می‌گیرند. کشورهایی مثل چین و ایالات متحده بر اساس طرح‌های ابتکاری مواصلاتی، انرژی، تجاری و امثالهم با یکدیگر به توافق می‌رسند. تمام این موارد، نشانه‌هایی جدید است. معتقدم ایران باید در این مسیر حرکت کند. یعنی مسیر تنش‌زدایی. وی افزود: برخی تنش‌ها مثل تنش با اسرائیل را می‌توان در دسته تنش‌های پایدار قرار داد، اما معتقدم در بسیاری از حوزه‌ها می‌توان از تنش عبور کرد.